

յանկարծ մի այնպիսի վարուողութիւն արեւ որ կարողացնել են խոչնդոտները հեռացնել և ուրիշներին համբերել տալ փորձանքին կամ այնպիսի դէպքեր, ուր փափկասուն զարգացման հակառակ հիւանդներին և ուրիշ մարդկային դժբաղդութեան վերայ դժուար պաշտօնը կատարուել է ուրախութեամբ եւ հաստատուն համբերութեամբ: Բայց որչափ բազմաթիւ են այն դէպքերը, ուր պահաս է այնպիսի դիտաւորութիւններին (Entschluss) հոգեկան կարողութիւնը և սրտ իրադործութեանն էլ մարմնականը:

(Հարգանքներով)

ԸՅՊԵՅԻՆ

Եղիպտոսի խնդիրներուն վրայ Տ. Գասպարեան Յակովբ Էջմիցն Պօլիտաք Լրթ. Խորեն վարդապետ փոխաւ նորդն երուսաղէմի ուղղուած նամակըն հասանդ կը գնեմք, սրմէ ամեն ընթերցող կրնայ հասկնալ թէ ինչ հնարքներ ՚ի գործ դրուած են Լղէք սանդրիոյ մէջ փաթեա հանքմի հրիտա կին վրայով:

ԱՐԺԱՆԱՊԱՏՏԻ ԽՈՐԵՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ
ՍՈՒՐԵ ԵՐՈՒՍԱԼԵՄ ՎԵՔԻԼԻ
ԷՍԺԱՆՊՈԼ

Ըստուածատու և վարդապետ հաղթելով ընդհանր անթափանչութեան նոյն իստեփանիսի թափմամբ լարը պիտի ընթանայ պօրձ սանարմքէն ստիմէ:

Միւթէվէֆա Լիքսանեան Բարիս հանքմ, 23 ապրիլ սէնէ 1858 թ. րիտոն պիտի վասիլեթ եարքոյ սիր նիւսիսէսինի Սըսը բաթրիկիսանէսինէ թէսլիմ իթմիշ տիր: Պու վասիլեթ

եթոն միւսախօսընա անձագ ծնար պին զուրուշ վէրէրէք մա պարի օրան ծասը Սըսը քիլիսէսինէ պրոպագանդ տիր: պու վասիլեթ թարիխինտէն սօնրա պիր միւլք եաթթըմը տիր: Պինա պիթաթիսէ խոյլի պօրձ տիւ պինտէ գալմըշ օրու զուրուտան: վէ աղըր ֆայրգըսը վէ քիւլի մէսարիֆիք չօգ սէնէլէրձէ զամմ օրու նսւպ մէճ պուրի մէ գլիւր միւլքիւ սաթմըշ տիր:

Մէղրիւր վասիլեթի եաթթըք տան պէշ ալթը սէնէ սօնրա, ֆէսիս իթմիշ օրուպ, բաթրիկիսանէյէ թէսլիմ իթաթիլի նիւսիսէյի հէրնէ գատար եաղը իլէ կէրույէ իսթէմիշ իսէ տէ, վիւրմէք իսթէմէ տիքլէրինտէն մէճպուր օրմուշ տուր:

Պէնիմ վէրիլի մուրախաս օրու զուրմ էսնատէ թէքրարէն տախիլիյէ տիւլան մարիֆէթի իլէ իսթէմիշ տիր ՎՃԱՐէպիլէ վիլէ Լ թարիխի արզու հաղը մուճիկ քի տիւլան բաթրիկիսանէյէ չէ հը իթմիշ տիր Վ տէ Նօ. Բ պայտը իլէ «Վատէմ իսթուրն վասիլեթինի ֆէսիս իթմիշ նիլին կէրույէ վէրմիյօրսուրուպ տէյէրէք: Բաթրիկիսանէ ճէվապ իթմիշ տիր Սըսը մուհաֆըզա տիւլանըն մարիֆէթի իլէ օրէպիլ տիրը Նօ. Ը պայտը սէպէպ կէսթէրէրէք քի «վիւրմէյիկ չիւնքի հանքմըն գօճասը մէրհում Լիքսանեան Յակովբ սղանըն ճէնաղէ մէսարիֆի Վ սէնէտէն պէրու բաթրիկիսանէ ալմամըշ, իսթուրնաւն վասիլեթինի կէրույէ վէրիլիկէ կէր պու մէսարիֆի էօտէր իսէ պ. պու հաղսը վէ մինասիպէթսիկ ճէվապա գար շըլըք հանքմ թէքրարէն պիտի ընթանայ իստէնի հիւրիւմէթ մարիֆէթի իլէ վասիլեթ ֆէսիս, վէ մութրագան նիւսիսէյի կէրույէ վիւրմէսի թաթէպ իստէրէք, անձագ ելինէ բաթրիկիսանէյի տիլնէ մէմիշ տիր:

ԳՊ Աէֆէր ԿՂԱԴ Թարիխի եանի պունտան պիր սէնէ մուգատտէմ միւ մայիլէյհա Բարիս հանրմ եէնի պիր վասիլէթ եարմիւ տրո միւհմէպէր իրի զամ շահիտ օլորագ եանի, Կղիա էֆէնտի ըէմլէ Կուսուֆեան, վէ Լը շըգեան Զակոր ազա, վէ պէնի վա սիլի մուֆավիպ նասպ իթմիւ տիր:

Աէգբիւր վասիլէթի Ալլարտա Տէր Կորապետ բարազա կէօթիւր միւ շիւմ էսկիսինի ալլապ եէնիսինի վէրէյիմ տէյու հանրմին էմրի մու ճիպ, (Անարովպ եպիսկոպոս տահա պուրայա կէլմէ միւ օլտուղունտան Տ. Կորապետ քահանայ բաթրիգխանէ վէրիլի իտի). մէգբիւր Տէր Կորապետ քէնտի վասիլէթի գապուլ իթ մէտի, տէյերէք «Բաթրիքխանէտէն էմր օլունմուշ տուր պանա նէ եէնի վասիլէթի գապուլ իտէյիմ նէ տէ էսկիսինի վէրէյիմ», իշմէ պէօլէճէ իրի վասիլէթ վար շիմտի օրթատա, անձագ հանկրար մագպուլ տուր Թա իրֆէ հաճաթ գալմազ:

Բարիս հանրմին վէֆաթ իթտիլի տագրգատա, Զակորեան Թագաւոր, Կուսուֆեան Գէօրգ աղաւար վէ Տ. Արահամ, հանրմին սաբին օլտուղու օտալարը անիտէ մէօհիւրէյիպ, Ալլարտա խասէր վէրլյօրլար, պէն Իղ միրտէ պուլունուրուտում օլ կիւն լէրտէ, Անարովպ եպիսկոպոս պէյթը մալ սրֆաթը ալարագ ճէմի միրտա խօրլար իլէ պիրլիք էվէ կէլիպ օտալարըն մէօհիւրլէրի սէօրմէղտէն էվէլ հօգարտա զիքր իթտիլիմ ԿՂ սէնէ մուգատտէմ եարբըմիւ օլան վասիլէթի ճէօմաթըն էօնիւնտէ օգույօր, կէօյա ֆէսիս օլմուշ օլտուղունու պիւ մէյերէք, անձագ իլավէ իտէյօր չի, պաշգա պիր վասիլէթ տահա վար տէյու իշմէմիշիզ, շիմտի պէլլի օլուր տէյիպ օտալարա կիրիօրլար, էվէլան

տէմիր սանարզը ալլապ էօլմէղտէն պիր սէնէ ագտէմքի եարբըմիւ օլան վասիլ յէթի պուլուպ օնու տաիլի ճէօմաթըն հուգուրունտա Անարովպ եպիսկոպոս օգուտուգտան սօնրա, միւ լթէվէֆանըն մէօհիւրիւ, ճէվահիր լէր, կիւմիւշ վէ ալթուէն Թագըմլարըն, սէնէտաթ, լահօր շալար, էլ մապը չուպուք Թագըմլար, վէ սալըր եիւքտէ խաֆիֆ բահատա աղըր է շեպէրին ճէմիսի Կուսուֆեան Գէօրգ աղանըն էվլինէ կէօնտէրիօր, գալընտաշարըմ Ակրաիշ վէ Արտաշէս հէր նէ գատար պու ուսուլուզ հալէքէթէ գարշը կէլիպ, մատէմ վասի վար պու էշեպէր օտատան տըշարը չըգմամալը վասի կէլէնէ գատար տէյու սէօլէյօրլար իտէ տէ, Անարովպ եպիսկոպոս տիյնէմէյիպ սիզ նէ գալըրըրսընրգ, «վասի վար իտէ, կէլին պէնիմ իլէ լաֆ իթսինի տէյիպ իթմէ տիյինի իճրա իտէյօր, անձագ շուրա սընը ունու թմայրմ ետգմաղա թի Անարովպ եպիսկոպոս գարընտաշարըմ պիր Թարաֆ չէյիպ տէյօր. «Բաթրիքխանէնին պին ճինէտէն զիեատէ ալաճաղը վար պու խաթու նուէն գօճսընտան, պէն շիմտիտէն սագալը էլէ ալալըմ տէ սօնրա միրտա խօրլար պուլուտուգլարընը ալընլար, հէր քէս քէնտի չըգարընտ պագար ոտէտիղինտէ, գարընտաշարըմ ճէվապ իտէյօրլար թի պու կէօթիւրտիւղէնիզ էշեպէրին իշինտէ Արուսաղէ մինտէ հագգը վար, «պիզ շիմտի ալալըմ տէ սօնրա Արուսաղէմ պիզտէն տալա իթսին տէյիպ ո պիլաիղինտէն շաշմայօր:

Եվլին իշինտէրի մօպիլեալարը ճէրտ իթտիքտէ, միրափօրլարըն իլէ էվ սահապլարըն եանի գարընտաշըմ Ակրաիշ Տէր Գատարեանըն մապէյին տէ, պիր մարաղա զուհուր իտիւպ,

Սեորովայ եպիսկոպոսուն ընծա նկայազ վէ խաթրը իշին բազը օլույօր իւշ կիւն գատար է վառէն տըշարը գալարն բլը թըլաւ ճէրտ օլունանա գատար , վէ վադատա իւշ կիւն զարֆընտա մօպիւ եաւար պիրէր պիրէր եաղրըպ վէ միւթէ վէ ֆանըն տայիրէսի թէրթար մէօհիւրլէնտիքտէն սօնրա , միւլք սա հապըօր է վինէ կիրիպ , սային օլույօր է վէլքին կիպի :

Պիր գաշ կիւն սօնրա է օթէտէ Սեորովայ եպիսկոպոս օնուն պունսուն է վինտէ կիւնտիւղ կէճէ կիղլի գօմ բաւար իլէ մէշլուլ , վէ նիհայէթի վերտիքլէրի գարար մուճիպ էվ սա հապըսը տըշարտա իքէն Սեորովայ եպիսկոպոսուն էմրի իլէ պիր գաշ քիշի կէլիպ էվին գաբուսունու մէօհիւրլէ եօրլար խըամէ թըեաւըն շօլունտան թութուպ զօր իլէ տիշարը իթաիք տէն սօնրա , պու աբալըգ պէն իղ միրտէն կէլտիմ վէ չօգ թաճիւպ իթ տիմ օլան իշէրէ :

Իւլ սահիպի Սուհաֆըղ բաշաեա մատտէյի աղնաթարրաբքտա , բաշայի միւշարիէյն անիտէն բաթրիքիսանէյէ էմր պունեուրտու քի մատէմ Ղառ պարեան պու գատար սէնէտէն պէրու հէօճէթի շէրայի էլինտէ օլուպ էվ սահիպի տիր , չափուք մէօհիւրի սեօքսիւնէր վէ միւլք սահիպի իշէրի կիրսին , Սեորովայ եպիսկոպոս ճէվապ վէրտի . « Բաթրիքիսանէ եօգ քի գաբունուն մէօհիւրիւ սէօքէր . իլա ճէմի վէքեալէնին գաբուլարը տախի մէօհիւրլէյէ ճէք տիր » , եայն եայն . օլ վազըթ էվ սահիպի քէնտի գօն սօլաթօսունա միւրաճաաթ իթտի , Սպանիա մէնէրալ գօնսօլոզունտան էմր ալարագ պիր գաշ միւհթէպէր տօսթար իլէ պիրլիք էվին պաշգա պիր գաբուսունտան իշէրի կիրիպ , էվլէլքի կիպի սաքին օլտու , վէ հա-

լի իլէ գաբույու աշըպ տըշարը չըգ տըղընտա մէօհիւրլէրի տէ գրքմըշ օլտու :

Պու էանատէ պէն իսէ վասիյի մու ֆալիւղ օլմագ դու վէ թիմ իլէ , հիւքիւմէթ մարիֆէթի իլէ պիլտիրաիմ Բաթրիքիսանէյէ քի Լուսուֆեան Ղէսրգ աղանըն էվինէ կէօթիւրտիւք լէրի գըյմէթլի բըրթըրար պունա թէօլիմ իթմէլի տիրէր . վասիյէթ մուճիպ թագսիմ իթմէք վաճիպէյի զիմմէթիմ օլտուղունտան , վէ մէօհիւրիւ օտարարը աշըպ ճէմի էշեալէրի թախթը եէտիմէ ալաճաղըմը խապէր վէրտիմ , վէ պու էշեալէր վասիյէթ մուճիպի Ս . Լըուսաղէմ վէքիլի Լուսուաճատուր վարգապետ հաղքէթլէրինէ տախի խապէր իթ տիմ , պիր չօգ Լըմէնի աղարար , Սում Դրանսըղ վէ սայըր միլէթլէրտէն միւհթէպէր թիւճճարար վէ Լուսուաճատուր վարգապետին հուզուրունտա պէն քէնտիմ մէօհիւրիւ օտարարը աշըպ պունունան մօպիլեայը ճէրտ խոփպ հաղը օլանըար իմպալա տըլար , վէ էվ սահիպի էվինի քիրայա վէրմիշ օլտուղունտան մէճպուր օլտում մուվագդաթէն պաշգա մահալէ կէօթիւրմէք մէղքիւր մօպիլեալարը :

Պու արալիգ պիշարէ Լուսուաճատուր վարգապետի նէ թիւրլիւ պարպարճա տէօյիւպ , մահպուսա գօյ տուգըրը մալիւմինիղ տիր մէօհիւրլէրի օտուր քըրան տէյէրէք :

Տիւշաիւ Սեորովայ եպիսկոպոսմու հաֆըղ Փաշայա զապթիյէէ էօթէյէ պէրլէյէ պիր գաշ տալգալուգըրը իլէ պէրապէր այագ պասարագ քի միւլէթ շէրէֆինի իսթէյօր , բըրթըլար կինէ էվէ կիրմէլի , օտարար թէքրալէն մէօհիւրլէնմէլի վէ պէնի տէ մահպուն իթմէլի տէյու թալէպ իթտի հիւքիւմաթտան :

Օգտակար տիպանք տնայնակի ,
 Եպիսկոպոս թէ չէ քրիստոնէի , չիւնքի
 թէրէքէ մատակէրինտէ պիղիմ բաթ-
 րիքիտանէնին շէրէֆի նէ տէրէձէ իւն
 ալմը օրոտ զու հիւքիւմաթ էյիսինի
 պիլիւր , անձագ , կիրիւքի տէֆ օլ
 մասը իշին իւչ մուալին թախախ իթ-
 աի բըրթըրըր մինասիւ պուլտուգ-
 արը եէրէքէ , շիմոլիք գօնուլըն
 տէյու , մէգքիւր մօպիւտարը պիւր
 գաչ մազազատա գօնուլուպ , հիւքիւ-
 մէթ իապէր վէրաի Բաթրիքիտանէյէ
 քի շիմաի կէլին իսթէրսէ մէօհիւր-
 լէսին թաքի շու իքի վապիւթ քէ-
 ֆիյէթի շէրան աղնաշըրն , հալէն
 կէլիւպ մէօհիւրլէյէձէք , իշթէ մատ-
 տէ պու հարոէ գալմը տըր պու
 կիւնէ գատար , տիմէք օլուր Վերսուպ
 Եպիսկոպոս պիւր թագըմ զարէղիէթ
 մէրաշըրնը իձրա իթմէք էֆրէար-
 տա պուլունանլարա գըրալուզ օլու
 րագ , իսթէր քի միւթէվէֆա Բարիս
 հանըմն Վ տէնէ մուգատտէմ հար-
 մը վէ սողլըղնտա տէֆա պէ ստֆա
 ֆէսիս իթտիմ տէյու իլան իթաիլի
 վաաիլէթի եէօրիւթտիւրօիւն , վէ
 Եախօտ օլմատըղը հալտէ սագալ քէն-
 տուսինտէ օլուլն տէյու չտըլմագ-
 տա տըր , պէն իսէ պուհտան պիւր
 սէնէ էվիլէ Եաթմը վասիլէթի իձրա
 իթմէք իսթէտիմ վաճիպէյի զիմէ
 թիմ օլտուղընտան , շիմաի քէյիլ-
 յէթ շունտա , Եանի , մէգքիւր Եսիլի
 վասիլէթ մի մագալուլ , Եօղսա Եէնի
 սի մի , Վերսուպ Եպիսկոպոս ձէվապ
 իտէր « շարապըն Եսիլիսի մի մագալուլ
 Եէնիսի մի , շիւքհէսիղ Եսիլիսի , վա-
 գա հագգը վար շիւնքի Եսիլի վասիլէթ
 քէնտիսիսի սէրիսօլ իթմիլ օլտուղըն-
 տան , նէ Եաթմըղըն պիլմիլ տիր , նէ
 տէ գըրաղընը , « պէն պուհտան պու-
 րասընտա բաթրիք իմ ֆէրմանը Ը ա-
 հանէ իլէ կէլիլիմ տէյիւպ կիտէԵօր .

նէրէտէ ֆէրմանըն , սէնի քիմ նապ
 իթմիլ , բաթրիքիլինի քիմ թանըմը
 սօյուլտուգտա , թէքրարէն սէրիսօլ-
 ձա ձէվապըր վէրիլ « պէն պուհտան
 պուրասընտա բաթրիք իմ պիւր գօնու-
 լօս տաեղըրըմ հիւքիւմէթտէն տէ
 պիւյիւք իմ տէր , Եաթին տնայնէյն
 տաֆի քէնտի տալգալուզարը տըր :

Կարպ քի միւ թէվէֆա Բարիս
 հանըմն մէօհիւրիւ , Եօլէձէտէ գօ-
 ձասը մէրհում Վլիքսանէան Յակօբ
 աղանըն վէֆաթընտա մէօհիւրիւ
 (զիւմիւթ իւզէրինէ Եաթմըլը)
 բաթրիքիտանէ թախաթը եէտինէ ալ-
 մը տըր , անձագ Բարիս հանըմ
 պիւր սէնէտ վէրմիլ տիր քի մէգքիւր
 մէօհիւրիւ հանըմ հէր նէ վագըթ
 իսթէրսէ բաթրիքիտանէ պօրձու տուր
 թէսիմ իթսին սէնէթի կէրույէ ա-
 լընարագ , միւ թէվէֆա հանըմ սող-
 լըղնտա չօգ տէֆա իսթէմիլ տիր ,
 Եաթին վէրէն օլմաեղպ սօն տէֆալար-
 տա տախի Վերսուպ Եպիսկոպոս վի-
 զիլթաեա կէլիլինտէ հանըմ թէք-
 րար թալէպ իթմիլ տիր պէն հագըր
 օլտուղընտա , Վերսուպ Եպիսկոպոս
 սուլն ձէվապը շէօլէ օլտու « րէձա
 իտէրիմ հանըմ պու մէօհիւրիւ իս-
 թէմէյին վէ մատէմ քի պիւր կիւզէլ
 զիւմիւթ տիր տէյօրսունուզ բար-
 մաղըմա պիւր եիւզիւք Եաթարըմ
 տէտի կիւլէրէք , վագա շագա պա-
 պընտա օլտուղընու հանըմ տախի
 ֆէքք իթտիկինտէն , թէքրարլաեղպ
 վէքիլինէ թէսիլմ օլունմաթը վէ բաթ-
 րիքիտանէնին սէնէթի օնտան կէրու
 աղնմասընը րէձա իթտի :

Տէր Կարապետ քահանայ պիւր գաչ
 հաֆթա սօնրա կէլիւպ հանըմա իտա-
 պէր վէրտի քի մէգքիւր զիւմիւթ
 մէօհիւր չալըմը բաթրիքիտանէտէն ,
 իշթէ Վարըր բաթրիքիտանէտի տէնիւ
 լէն Եմիլիէթի եէր պու տուր , վէ

